

**Energeetika- ja keskkonnaministri määruse
„Väga väikese ohuga kiirgustegevuste loetelu,
kiirgustegevuse registreeringu taotluse täpsustatud nõuded ning taotluse ja
registreeringu andmekoosseis“ eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kiirgusseaduse § 68 lõike 3, § 69¹ lõike 3 ja § 75¹ lõike 2 alusel.

Eelnõu on seotud Riigikogu menetluses oleva kiirgusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (573 SE). Nimetatud seaduse eelnõuga kavandatakse sätestada kiirgusseaduses uue ohuastmega tegevusena väga väikese ohuga kiirgustegevus, mille puhul nõutakse kiirgustegevusloa asemel kiirgustegevuse registreeringut.

Kiirgusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (573 SE) kavandatakse muuta kehtivat korda nii, et edaspidi eristatakse sõltuvalt kiirgusallikast ja kiirgustegevusega seotud riskidest nelja ohuastmega kiirgustegevust: väga väikese ohuga kiirgustegevus, väikese ohuga kiirgustegevus, mõõduka ohuga kiirgustegevus ja suure ohuga kiirgustegevus.

Väga väikese ohuga kiirgustegevuse puhul nõutakse seaduse muudatusest (573 SE) lähtudes kiirgustegevusloa asemel kiirgustegevuse registreeringut. Kiirgustegevuse registreerimist võimaldatakse tegevuste puhul, mille riskihindamise käigus on Keskkonnaamet leidnud, et kiirgustegevusloa taotlemise protsess on kiirgusallika ja kiirgustegevuse riski ning menetlusega kaasnevat töö- ja halduskoormust arvesse võttes ebaproportsionaalne. Kiirgustegevuse registreeringu taotluse andmekoosseis on kiirgustegevusloa taotluse andmekoosseisuga võrreldes väiksem.

Määruse eesmärk on kehtestada täpsemad andmekoosseisud ja väga väikese ohuga kiirgustegevuste loetelu.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kliimaministeeriumi keskkonnakorralduse ja kiirguse osakonna kiirguse ja tuumaohutuse valdkonna juht Marily Jaska (tel 626 2982, marily.jaska@kliimaministeerium) ning Keskkonnaameti kliima- ja kiirgusosakonna kiirguskaitse büroo juhataja Jelena Šubina (jelena.subina@keskkonnaamet.ee) ja kliima- ja kiirgusosakonna nõunik Karin Muru (karin.muru@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Kaili Kuusk (tel 626 2905, kaili.kuusk@kliimaministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Merike Koppel (merike.koppel@justdigi.ee).

2. Määruse eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb viiest paragrahvist ja neljast lisast.

Paragrahv 1 sätestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse loetelu väga väikese ohuga kiirgustegevustest, mille elluviimiseks on vaja kiirgustegevuse registreeringut, ning kiirgustegevuse registreeringu taotluse täpsustatud nõuded, taotluse täpsem andmekoosseis ja kiirgustegevuse registreeringu täpsustatud andmekoosseis.

Paragrahvis 2 sätestatakse väga väikese ohuga kiirgustegevuste loetelu. Kiirgustegevuse registreering annab õiguse üheks või mitmeks loetelus nimetatud tegevuseks.

Paragrahvis 3 esitatakse kiirgustegevuse registreeringu taotlemise täpsemad nõuded.

Paragrahvis 4 sätestatakse andmete ja dokumentide loetelu, mis esitatakse koos taotlusega registreeringu andjale. Määruse **lisas 1** loetletakse kiirgustegevuse registreeringu taotluse üldandmed. Määruse **lisas 2** esitatakse elektriirgusseadet ja kinnist kiirgusallikat iseloomustavate andmete loetelu. Määruse **lisas 3** esitatakse kiirgustöötajate ja kiirgusohutuse spetsialisti andmete loetelu.

Paragrahvis 5 sätestatakse, et kiirgustegevuse registreeringus märgitakse määruse lisas 4 nimetatud andmed. Määruses **lisa 4** esitatakse registreeringu andmete loetelu.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega. Muudatus on kooskõlas direktiiviga 2013/59/Euratom, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest tulenevate ohtude eest. Direktiivi kohaselt peaksid liikmesriigid kasu saama regulatiivse kontrolli ohutaset arvestavast lähenemisviisist, mis peaks vastama sellisest tegevusest saadava kiirituse ulatusele ja tõenäosusele ning samuti mõjule, mis regulatiivsel kontrollil võib olla sellise kiirituse vähendamisele või käitiste ohutuse parandamisele. Direktiivi kohaselt on registreering pädeva asutuse antav kirjalik luba või riigisisese õigusaktiga lihtsustatud menetluse alusel antav luba kiirgustegevuseks kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud riigisisestes õigusaktides või mille pädev asutus on seda liiki või klassi kiirgustegevuse puhul määranud.

4. Määruse mõjud

Määrusega tehtavate muudatuste mõju on hinnatud kiirgusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu¹ ettevalmistamisel.

Määruse kehtestamisega ei kaasne sotsiaalset mõju, mõju riigi julgeolekule, välissuhetele, regionaalarengule ega kohaliku omavalitsuse korraldusele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisategevusi ega -kulusid. Kiirgustegevuse registreeringuga seotud lisategevusi ja -kulusid on käsitletud kiirgusseaduse muutmise ja sellega seondult teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskirjas.

6. Määruse jõustumine

Määrusega tehtavad muudatused jõustuvad üldises korras, kuna muudatused ei too kaasa olulisi töökorralduslikke muutusi.

7. Määruse eelnõu kooskõlastamine

¹ <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/69bedc44-84cd-4a04-b81b-536d83bcd4ea/kiirgusseaduse-muutmise-ja-sellega-seondult-teiste-seaduste-muutmise-seadus/>

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Sotsiaalministeeriumile, Siseministeeriumile ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Radioloogia Ühingule, Eesti Hambaarstide Liidule, Eesti Biomeditsiinitehnika ja Meditsiinifüüsika Ühingule ning kiirgusekspertidele Priit Ruuge'le ja Eduard Gerškevitš'ile.